

Tallinna Haridusamet
Estonia pst 5a
10143 Tallinn
Harjumaa

17.03.2025 nr 9.5-2.2/24-25/27/21

Tallinna Mustamäe Humanitaargümnaasiumi haldusjärelevalve õiendi kinnitamine

Vabariigi Valitsuse seaduse § 75¹, põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 87 lõike 1 ning haridus- ja teadusministri 24.05.2022 käskkirja nr 155 „Volituste andmine riikliku ja haldusjärelevalve teostamiseks, tegevuslubade andmiseks ning huvihariduse õppekavade registreerimiseks Eesti hariduse infosüsteemis“ punkti 4 alusel.

1. Kinnitan Tallinna Mustamäe Humanitaargümnaasiumi haldusjärelevalve õiendi (lisatud).
2. Kooli pidajal esitada õiendis tehtud ettekirjutuste täitmise kohta Haridus- ja Teadusministeeriumile kirjalik aruanne ettekirjutuste täitmist tõendavate dokumentidega viie tööpäeva jooksul peale ettekirjutuse tähtaega.
3. Haldusjärelevalve õiendis tehtud ettekirjutuste tähtajaks täitmata jätmisel võib Haridus- ja Teadusministeerium rakendada kooli pidajale sunniraha kuni 9600 eurot vastavalt asendustäitmise ja sunniraha seadusele.
4. Käesolevat korraldust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades kaebuse Tartu Halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Kaidi Maask
järelevalve valdkonna peaekspert

Koopia: Tallinna Mustamäe Humanitaargümnaasium, kantselei@mhum.edu.ee

735 1515
kaidi.maask@hm.ee

Lisa 1
KINNITATUD
Haridus- ja Teadusministeeriumi
õigus- ja personalipoliitika osakonna
järelevalve valdkonna peaeksperdi korraldusega
„Tallinna Mustamäe Humanitaargümnaasiumi haldusjärelevalve õiendi kinnitamine“

TALLINNA MUSTAMÄE HUMANITAARGÜMNAASIUMI HALDUSJÄRELEVALVE ÕIEND

SISSEJUHATUS

1. Tallinna Mustamäe Humanitaargümnaasium (edaspidi *kool*) on Tallinna Haridusameti (edaspidi *pidaja*) hallatav õppeasutus aadressil A. H. Tammsaare tee 145, Tallinn, 11915 Harjumaa.
2. Haldusjärelevalvet teostati Haridus- ja Teadusministeeriumi õigus- ja personalipoliitika osakonna järelevalve valdkonna peaeksperdi 29.11.2024 korralduse nr 9.5-2.2/24-25/27/1 „Haldusjärelevalve algatamine Tallinna Mustamäe Humanitaargümnaasiumis“ alusel.
3. Järelevalves selgitati, kas koolis on eesti keele ja eestikeelse õppe korraldamisel lähtutud põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses, riiklikes õppekavades ning teistes õigusaktides sätestatust; kas õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsioon, sh riigikeeleoskuse tase vastab kehtestatud nõuetele, ning kas eesti keele ja eesti keeles aineid õpetavad õpetajad on läbinud teises keeles õpetamise või metoodikakoolitusi; kas koolis hinnatakse eesti keele ja eestikeelse aineõppe kvaliteeti ning tulemuslikkust ning kavandatakse sellest lähtudes arendustegevusi.
4. Järelevalvet kooli ja selle pidaja tegevuse õiguspärasuse üle teostasid Haridus- ja Teadusministeeriumi õigus- ja personalipoliitika osakonna järelevalve valdkonna peaeksperdid Katrin Ohakas ja Kaidi Maask, eksperdina oli kaasatud Keeleameti Tallinna ja Harjumaa järelevalvetalituse vaneminspektor Silja Pajur.
5. Haldusjärelevalve algas 10.02.2025.
6. Järelevalves vesteldi kooli pidaja esindaja, direktori, õppejuhtide, eesti keele ja eesti keeles õpetavate õpetajate, õpilaste, lapsevanemate ja hoolekogu esindajatega, tutvuti kooli vaadeldava valdkonna dokumentatsiooni ja õppekeskkonnaga, võrreldi õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni tõendavaid dokumente ja Eesti hariduse infosüsteemi (edaspidi *EHIS*) tehtud sissekandeid.

KOKKUVÕTE

Tallinna Mustamäe Humanitaargümnaasium on Tallinnas tegutsev eesti ja vene õppekeelega munitsipaalüldhariduskool, mis korraldab õpet põhikooli I–III kooliastmes ja gümnaasiumiastmes. Järelevalve ajal õppis koolis 808 õpilast ja töötas 65 õppe- ja kasvatusala töötajat. Alates 2000. aastast tegutsevad koolis varajase ja hilise keelekümbeluse klassid ning alates 2018. aastast on kool keelekümbelusemetoodika koolituskeskus. Koolis rakendatakse varajast ja hilist keelekümbelust ning lõimitud aine- ja keeleõpet (edaspidi *LAK-õpe*).

Kooli õppekava vajab korrastamist, riiklike õppekavadega ei ole kooskõlas üldosa ning täiendamist vajavad põhikooli keele ja kirjanduse, võõrkeelte, matemaatika, loodusainete, sotsiaalainete, kunstiainetes, tehnoloogiaõpetuse ja kehalise kasvatuses valdkondade kavad ja

ainekavad ning gümnaasiumi võõrkeelte, matemaatika, loodusainete, sotsiaalainete, kunstiainetes ja kehalise kasvatuse valdkondade kavad ja ainekavad.

Kooli 16 klassis on hoolekogu nõusolekul ja pidaja otsusega suurendatud klassides täituvuse ülemist piirnõrmi.

Koolil on arengukava aastateks 2024–2030. Arengukavas on toodud välja kooli üldandmed, visioon, missioon, väärtused, kirjeldatud kooli olukorda arengukava koostamise ajal. Sõnastatud on eesmärgid järgneva arengukava perioodiks.

Koolis tehakse sisehindamist. Sisehindamise aruanne 2020–2023 on põhjalik ning lähtuvalt aruandest on koostatud arengukava. Sisehindamise aruandes on esitatud valdkondade kaupa arengukava eesmärgid, nende saavutamiseks tehtud tegevused ning mõõdikud ja näitajad, kuivõrd on eesmärgid täidetud. Välja on toodud iga valdkonna parendusvaldkonnad, mis on selgunud sisehindamisel saadud andmete analüüsimisel. Õppeaasta viimases õppenõukogus on arutatud lõppeva õppeaasta tulemusi ning tehtud kokkuvõte ja sõnastatud ettepanekud järgmiseks õppeaastaks.

Järelevalves esitati sisehindamise kord, kuid ei esitatud sisehindamise korra kehtestamise käskkirja. Koolil ei ole direktori käskkirja, millega on koolis kasutatav sisehindamise kord kehtestatud. Lisaks vajab esitatud sisehindamise kord korrastamist ja õigusaktidega kooskõlla viimist.

Järelevalves vaadeldi kümme eesti keel teise keelena ja eestikeelset ainetundi. Õpetajad kasutasid tundides eesti keelt ja valdasid ainealast eestikeelset terminoloogiat. Vahekeelt õpetajad ei kasutanud. Õpilased kasutasid eesti keelt enamasti formaalsetes suhtlemisolukordades, õpetaja kõne kuulamisel, eestikeelsete tekstide lugemisel ja üleskirjutamisel. Õpilaste puhul oli eestikeelne produktiivne suuline eneseväljendus valdavalt dialoogiline.

Tunni vaatlusel kasutas juhtkonna esindaja vaatluslehte, mille alusel anti tagasisidet vaadeldud tunnil. Sügispoolaastal toimusid alustavate õpetajate tundide vaatlused, et toetada õpetaja tegevust.

Koolis ei ole kehtestatud arenguestluste läbiviimise korda ning kõigi õpilastega ei ole arenguestluste regulaarselt läbi viidud. Eelmisel, 2023/2024. õppeaastal viidi arenguestlused läbi 83% õpilastega.

65st õppe- ja kasvatusala töötajast vastas kvalifikatsioon kehtestatud nõuetele 49-l. Neljal õpetajal on võimalik saavutada nõuetekohane kvalifikatsioon, taotledes õpetajakutset. Kümnel õpetajal puuduvad nii nõutav magistritaseme haridus kui õpetajakutse. Kahel õpetajal puudub eesti keele oskus vastavalt keeleteaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele. Tugispetsialistidest töötavad koolis sotsiaalpedagoog, psühholoog ja logopeed. Koolis ei ole tagatud eripedagoogi tugiteenus.

Viimasel viiel aastal on koolis töötavatest õpetajatest 21 käinud eesti keele või eesti keeles õpetamise meetodika kursustel ja nad on läbinud kokku 4905 tundi koolitust. Lisaks on 14 õpetajat osalenud LAK-õppe koolitustel kokku 549 tundi. Koolis korraldatakse sisekoolitust – digikompetentside arendamiseks ja LAK-õppe meetodite rakendamiseks.

Põhikooli eesti keel teise keelena lõpueksamil nõutud B1-keele taseme saavutanute osakaal on koolis olnud viimasel kuuel aastal oluliselt kõrgem vene õppekeele koolide Eesti keskmisest – üle 80% põhikooli lõpetajatest omandab eesti keele nõutud tasemel. Kui viimasel kolmel aastal on tulemus jäänud alla 90%, siis varasemal kolmel aastal on B1-keele taseme saavutanud üle 95% lõpetajatest. Gümnaasiumi lõpus on eesti keel teise keelena riigieksami tulemused olnud läbi aastate nii Eesti kui Tallinna keskmisest kõrgemad. 2024 kevadel saavutas 100%

kooli gümnaasiumi lõpetajatest nõutud B2-keeletaseme. Ka varasematel aastatel on vastav osakaal olnud 100% lähedal.

OLUKORRA KIRJELDUS

1. Kooli õppekava ja õppekavast lähtuv õppekorraldus

1.1. Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses¹ (edaspidi *PGS*) on sätestatud, et koolil tuleb riiklike õppekavade alusel koostada kooli õppekava (edaspidi *õppekava*), mis on õpingute alusdokument ja milles tuuakse eelkõige välja eripärast tulenevad valikud. Õppekava ja selle muudatused peab kehtestama direktor², eelnevalt tuleb need arvamuse andmiseks esitada kooli õppenõukogule, hoolekogule ja õpilasesindusele.

Järelevalves oli vaatluse all eesti keele õppega seonduv, kuid kuna õppekava on tervikdokument, käsitleti käesolevas õiendis õppekava tervikuna ning hinnati õppekava vastavust PGSile, põhikooli riiklikule õppekavale³ (edaspidi *PRÕK*) ja gümnaasiumi riiklikule õppekavale⁴ (edaspidi *GRÕK*).

Kooli õppekava on direktor kehtestanud⁵. Eelnevalt on õppekava esitatud arvamuse andmiseks kooli õppenõukogule⁶, hoolekogule⁷ ja õpilasesindusele⁸.

1.2. PRÕK⁹ sätestab, et kooli õppekava koosneb üldosast ja ainevaldkondade kavadest. Kooli õppekava üldosa ei ole kooskõlas PGSis, PRÕKis ja GRÕKis sätestatuga ja vajab täiendamist.

1.2.1. PGS¹⁰ sätestab, et gümnaasiumis läbiviidavas õppes võib alates 2024/2025. õppeaastast kuni 2029/2030. õppeaastani olla muu keele osakaal kuni 40 protsenti kooli õppekavas määratud õppe mahust. Kui kooli õppekavaga on õpilastele kohustuslikud 96 kursust, peab vähemalt 58 kursuse õppetöö toimuma eesti keeles, sh ei arvestata võõrkeeleõpet eestikeelse õppe osaks. Kooli õppekava alusel on õppekoormuse 96 kursust täitmiseks õpilasel võimalik läbida kitsa matemaatika korral 57 (59,3%) eestikeelset kursust ja laia matemaatika korral 53 (55,2%) eestikeelset kursust.

Direktori sõnul on ajalooliselt välja kujunenud, et humanitaarkoolis on reaalselt olnud venekeelsed. Plaanis on olukorda muuta, järgmisel õppeaastal planeeritakse õpetada keemiat eesti keeles, õpetaja on olemas. Füüsika õpetamine eesti keeles on veel otsustamisel, õpetaja valmistub ning on omandamas vajalikku keeletaset.

Õppejuht selgitas, et õppekava korrastades on arutatud nimetatud 60% üle, et kuidas olukorda muuta. Keemia õpetajaga on räägitud, et 10. klassis õpetatakse keemiat eesti keeles, aga see ei ole veel ametlikult otsustatud. Käesoleval õppeaastal juba õpetatakse 10. klassis kolme kursust eesti keeles.

Juhime tähelepanu, et keeleseaduse¹¹ alusel ei pea eesti keele tasemeeksamit sooritama isik, kes on omandanud eesti keeles põhihariduse, keskhariduse või kõrghariduse ning haridus loetakse omandatuks eesti keeles, kui vähemalt 60% õppetööst toimus eesti keeles¹². See tähendab, et

¹ PGS, § 17 lg 1.

² PGS, § 17 lg 2, PGS § 71 lg 2 p 2.

³ Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrus nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“.

⁴ Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrus nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“.

⁵ Direktori 16.12.2024 käskkiri nr I-2/18.

⁶ Õppenõukogu 12.12.2024 koosoleku protokoll nr I-3.2/3.

⁷ Hoolekogu 12.12.2024 koosoleku protokoll nr 2-4/3.

⁸ Õpilasesinduse 12.12.2024 koosoleku protokoll I-3.2/3.

⁹ PRÕK, § 24 lg 5.

¹⁰ PGS, § 100¹⁶ lg 1.

¹¹ Keeleseadus, § 26 lg 3.

¹² Keeleseadus, § 26 lg 4.

õpilasele väljastatava gümnaasiumi lõputunnistusega kinnitab kooli direktor, et õpilane on läbinud gümnaasiumi jooksul minimaalselt 60% õppes eesti keeles. Kui kool annab teadlikult välja valedel alustel lõputunnistusi, mis ei peegelda tegelikku õpilase poolt läbitud eestikeelse õppe mahtu, toimitakse õigusvastaselt ning pannakse toime oluline rikkumine.

1.2.2. PRÕK¹³ sätestab, et kolmandas kooliastmes korraldab kool õpilasele loovtöö, mis on põhikooli lõpetamise tingimus. Kooli õppekavas on kirjas, et loovtöö tehakse 8. klassis. Kuna loovtöö on lõpetamise tingimus, peab õpilasel jääma võimalus seda sooritada kuni põhikooli lõpuni.

Õppejuhi sõnul on vajalik õppekavas märkida, et loovtööd saab sooritada III kooliastmes. Õpilastel on olnud võimalik loovtööd teha ka 9. klassis, seda ei ole keelatud.

Antud punkti osas tuleb õppekava korrastada.

1.2.3. PRÕK¹⁴ sätestab, et kooli õppekava üldosas esitatakse õppekorraldus, sh võõrkeelte valik. Põhikooli õppekava üldosas ja tunniplaanides ei kajastu, mis võõrkeelt või võõrkeeli õpetatakse A-võõrkeelena. Õppekavas on vajalik täpsustada, millist võõrkeelt õpetatakse koolis A-võõrkeelena.

Õppejuhi sõnul on A-võõrkeel inglise keel.

Õppekavas on vajalik arusaadavalt välja tuua A-võõrkeel.

1.2.4. PRÕK¹⁵ ja GRÕK¹⁶ sätestavad, et hinnete ja hinnangute vaidlustamise kord määratakse kooli õppekavas. Kooli õppekava üldosas on viide kooli hindamisjuhendile, kuid õppekava üldosas hinnete ja hinnangute vaidlustamise korda kirjeldatud ei ole.

Õppejuhi sõnul on hindamisjuhendis vaidlustamisest kirjas, et 10 päeva jooksul lapsevanem saab kirjutada avalduse. Juhtkonnaliikmed vestlevad aineõpetajaga, kuidas on hinne kujunenud ning juhtkonnas otsustatakse, kas hinnatud on õiglaselt.

Hinnete ja hinnangute vaidlustamise kord tuleb esitada õppekavas.

1.2.5. PRÕK ja GRÕK¹⁷ sätestavad, et järelevastamiste ja järeltööde kord määratakse kooli õppekavas. Kooli õppekava üldosas on viide hindamisjuhendile, kuid järelevastamiste ja järeltööde korda kirjeldatud ei ole.

Õppejuhi sõnul on esmaspäeviti ja neljapäeviti järelevastamise ajad, eelnevalt peab õpilane registreerima ja siis õigel päeval tulema järgi vastama, suuliselt või siis kirjalikult.

Selgitame, et järelevastamiste ja järeltööde kord tuleb sõnastada õppekavas, ei piisa ainult lisas kirjeldatust.

1.2.6. PRÕK¹⁸ ja GRÕK¹⁹ sätestavad, et kooli õppekava üldosas esitatakse karjääriõppe, sh karjääriinfo ja nõustamise korraldamine.

¹³ PRÕK, § 15 lg 8 ja PRÕK, § 23 lg 1.

¹⁴ PRÕK, § 24 lg 6 p 2.

¹⁵ PRÕK, § 19 lg 4.

¹⁶ GRÕK § 15 lg 3.

¹⁷ PRÕK, § 21 lg 7 ja GRÕK, § 17 lg 5.

¹⁸ PRÕK, § 24 lg 6 p 7.

¹⁹ GRÕK, § 19 lg 6 p 5.

Kooli õppekavas on viide lisadokumendile ning õppekava üldosas karjääriteenuseid kirjeldatud ei ole.

1.2.7. GRÕK²⁰ sätestab, et kooli õppekava üldosas esitatakse gümnaasiumi lõpetamise korraldus, kooli õppekavas on viide õigusaktile ja lõpetamise korraldust esitatud ei ole.

Õppejuhi sõnul on olemas viide riiklikule õppekavale ning on info ka koolieksami kohta.

Õppekavas ei ole vaja viidata riiklikus õppekavas välja toodud gümnaasiumi lõpetamise tingimustele. Vajalik on välja tuua lõpetamise korraldus antud koolis, sh koolieksami korraldus.

1.3. Põhikooli valdkonna ja ainekavadest vajavad täiendamist ja korrastamist keele ja kirjanduse, võõrkeelte, matemaatika, loodusainete, sotsiaalainete, kunstiainete, tehnoloogia ja kehalise kasvatuse valdkondade kavad ja ainekavad.

1.3.1. **Põhikooli keele ja kirjanduse valdkonnakavas** ei vasta PRÕKi²¹ nõuetele valdkonnakava üldosa, milles on üldpädevuste saavutamise toetamine ning õppekava läbivate teemade rakendamine kirjeldatud vaid osaliselt.

1.3.2. **Põhikooli võõrkeelte valdkonnakavas** ei vasta PRÕKi²² nõuetele valdkonnakava üldosa ja A-võõrkeele ainekava. Valdkonnakava üldosast puuduvad üldpädevuste arengu toetamise ning õppeainete lõimingu rakendamise viisid. A-võõrkeele ainekavast puudub õppesisu, esitamata on valikaine "inglise keel ja kultuur" ainekava.

Ära kuulamisel selgitas direktor, et valikaine ainekava saab valmis uuel õppeaastal ning tänased 4. klassid alustavad selle aine õppimist alles 6. klassis. Praegu seda ainet veel ei õpetata.

Selgitame, et järelevalves esitatud õppekava kohaselt õpivad täna antud valikaine järgi 6. ja 7. klasside õpilased, seega peab ainekava olema juba koostatud ning õpilastel võimalik seda valikainet õppida. Kui antud ainet veel ei õpetata, siis tuleb see õppekavast välja võtta.

1.3.3. **Põhikooli matemaatika valdkonnakavas** ei vasta PRÕKi²³ nõuetele valdkonnakava üldosa ja matemaatika ainekava. Valdkonnakava üldosast puuduvad kõigi üldpädevuste arengu toetamise, läbivate teemade käsitlemise ning õppeainete lõimingu rakendamise viisid matemaatika ainest lähtuvalt. Ainekavas puuduvad osaliselt I kooliastme õpitulemused ja õppesisu.

1.3.4. **Põhikooli loodusainete valdkonnakavas** ei vasta PRÕKi²⁴ nõuetele valdkonnakava üldosa, milles puudub üldpädevuste toetamine.

1.3.5. **Põhikooli sotsiaalainete valdkonnakavas** ei vasta PRÕKi²⁵ nõuetele inimeseõpetuse, ajaloo ja ühiskonnaõpetuse ainekava. Inimeseõpetuse ainekava aluseks on osaliselt kehtetu versioon, ajaloo ainekavas on õpitulemused kirjeldatud vaid osaliselt ning ühiskonnaõpetuse ainekava aluseks on riikliku õppekava kehtetu versioon.

1.3.6. **Põhikooli kunstiainete valdkonnakavas** ei vasta PRÕKi²⁶ nõuetele valdkonnakava üldosa ja kunsti ainekava. Valdkonnakava üldosas puudub tunnijaotuses selgitus kunstitundide vähendamise kohta, kunsti ainekavas puudub täpsustus, kuidas saavutatakse põhikooli lõpu õpitulemused 8. klassi lõpuks.

²⁰ GRÕK, 19 lg 6 p 4.

²¹ PRÕK, § 24 lg 7.

²² PRÕK, § 24 lg 7 ja PRÕK, lisa 8.

²³ PRÕK, § 24 lg 7 ja PRÕK, lisa 5.

²⁴ PRÕK, § 24 lg 7.

²⁵ PRÕK, lisa 6.

²⁶ PRÕK, § 24 lg 6 p 2 ja PRÕK, § 15 lg 5.

- 1.3.7. **Põhikooli tehnoloogia valdkonnakavas** ei vasta PRÕKi²⁷ nõuetele valdkonnakava üldosa, käsitöö ja kodunduse ning tehnoloogia ainekavad. Valdkonnakava üldosas puudub tunnijaotuses selgitus tehnoloogiaainete tundide vähendamise kohta, käsitöö ja kodunduse ning tehnoloogia ainekavades puudub täpsustus, kuidas saavutatakse põhikooli lõpu õpitulemused 8. klassi lõpuks.
- 1.3.8. **Põhikooli kehalise kasvatus valdkonnakavas** ei vasta PRÕKi²⁸ nõuetele valdkonnakava üldosa, milles puuduvad kirjeldused üldpädevuste arengu toetamiseks.
- 1.4. Gümnaasiumi võõrkeelte, matemaatika, loodusainete, sotsiaalainete, kunstiainete ja kehalise kasvatus valdkondade kavad ja ainekavad vajavad täiendamist.**
- 1.4.1. **Gümnaasiumi võõrkeelte valdkonnakavas** ei vasta GRÕKi²⁹ nõuetele valdkonnakava üldosa, milles puuduvad õppeainete lõimingu rakendamise viisid.
- 1.4.2. **Gümnaasiumi matemaatika valdkonnakavas** ei vasta GRÕKi³⁰ nõuetele valdkonnakava üldosa, millest puuduvad kõigi üldpädevuste arengu toetamise, läbivate teemade käsitlemise ning õppeainete lõimingu rakendamise viisid.
- 1.4.3. **Gümnaasiumi loodusainete valdkonnakavas** ei vasta GRÕKi³¹ nõuetele valdkonnakava üldosa, bioloogia, füüsika ja keemia ainekava. Valdkonnakava üldosas puudub üldpädevuste arengu toetamine. Bioloogia, füüsika ja keemia ainekavades puudub õpitulemuste saavutamist toetav õppesisu.
- 1.4.4. **Gümnaasiumi sotsiaalainete valdkonnakavas** ei vasta GRÕKi³² nõuetele inimeseõpetuse, ajaloo ja ühiskonnaõpetuse ainekava. Inimeseõpetuse ja ühiskonnaõpetuse ainekavad on kirjeldatud riikliku õppekava kehtetu versiooni alusel, ajaloo ainekavas puuduvad õpitulemused ja õppesisu.
- 1.4.5. **Gümnaasiumi kunstiainete valdkonnakavas** ei vasta GRÕKi³³ nõuetele kunsti ainekava, mis on kirjeldatud riikliku õppekava kehtetu versiooni alusel.
- 1.4.6. **Gümnaasiumi kehalise kasvatus valdkonnakavas** ei vasta GRÕKi³⁴ nõuetele kehalise kasvatus ainekava, mis on kirjeldatud riikliku õppekava kehtetu versiooni alusel.

1.5. Seadus³⁵ sätestab, et direktor kehtestab kooli päevakava, mis kajastab õppetegevuste ning kooli õppekava toetavate õppekavaväliste tegevuste järjestust ja ajalist kestust. Kooli päevakava üheks osaks on tunniplaan³⁶.

Kooli päevakava on direktor kehtestanud³⁷. Päevakavaga koos kehtestas direktor ka tunniplaani. Kehtestatud dokument vastab nõuetele.

Peale õppetööd saavad õpilased osaleda erinevates huviringides. Koolis tegutsevad tasuta huviringid: mudilaskoor 2.–4. klass, flööt 3.–5. klass, huviring VAO!OHHOO!!! 7. klass, robotikaring nutigeen 1. ja 4. klass (eesti keeles), Noor päästja 3.e ja 3.k klass. Lisaks on veel tasulised huviringid: male 1.–12. klass, Imeline Teadus 1.–2. klass (eesti keeles), Minecraft kood ja inseneria 2.–3. klass (eesti keeles), digitaalne joonistamine 2.–5. klass, käsipall 1.–5. klass.

²⁷ PRÕK, § 24 lg 6 p 2 ja PRÕK, § 15 lg 5.

²⁸ PRÕK, lisa 2.

²⁹ GRÕK, § 19 lg 7.

³⁰ GRÕK, § 19 lg 7 ja GRÕK, lisa 5.

³¹ GRÕK, § 19 lg 7 ja GRÕK, lisa 4.

³² GRÕK, lisa 6.

³³ GRÕK, lisa 3.

³⁴ GRÕK, lisa 2.

³⁵ PGS, § 25 lg 6.

³⁶ Sotsiaalministri 27.03.2001. a määrus nr 36 „Tervisekaitsenõuded kooli päevakava le ja õppekorraldusele“, § 10 lg 1.

³⁷ Direktori 18.02.2025 käskkiri nr 2-1/81.

Juhtkonna sõnul on õpilased aktiivsed huviringides osalejad, eriti nooremad õpilased. Vanemad õpilased käivad huviringides väljaspool kooli.

Õppejuhi sõnul on koolis kõik aktused ja üritused eesti keeles, tähistatakse rahvakalendri tähtpäevi. Kõik õppekäigud ja ekskursioonid on eestikeelsed. Koostööd tehakse raamatukogudega, seal pakutakse erinevaid eestikeelseid programme. Kooli kutsutakse esinejaid, nt jutuvestja algkoolis. Klassidega külastatakse eestikeelseid teatrietendusi ja käiakse kinos vaatamas eestikeelseid filme. Muusikakoolidega tehakse koostööd – kontserdid ja muud muusikaüritused – esinejad tulevad ka kooli.

1.6. Klassipäevik on koolidokument, milles peetakse arvestust õppetegevuse ning õpitulemuste kohta vastavalt klassipäeviku täitmise juhendile³⁸. Klassipäeviku nõuetekohase täitmise peavad kindlustama kooli direktor ja õppealajuhataja³⁹. Klassipäevikutes peab olema märgitud õppeainete loend, tundide arv õppeaastas, õpilaste nimed, tundide toimumise aeg ja arv ning sisu õppeaineti ja õpilaste hinded⁴⁰.

Koolis on kasutusel eKooli elektroonsed klassipäevikud.

Järelevalves vaadeldi eesti keele ja eestikeelsete tundide sissekandeid ning võrreldi kooli õppekava ja kehtivat tunniplaani kokku 20 klassis. Järelevalves vaadeldud⁴¹ klassipäevikud olid õppeinfosüsteemis eKool nõuetekohaselt sisse seatud ja täidetud⁴².

Õppejuhi sõnul peavad õpetajad klassipäevikusse märkima tunni teema, tunni numbri, tunni sisu, nii et oleks aru saada, mida käsitleti. Lisaks veel puudujad, kodused tööd, kommentaarid ja hinded.

1.7. Põhikooli õpilaste suurim lubatud nädala õppekoormus õppetundides on määratletud PGSis⁴³. Kooli õppekava tunnijaotusplaani ei vastanud põhikooli õpilaste suurimale lubatud nädala õppekoormusele. Esimestes klassides on tunniplaanis 25 tundi nädalas. Õppekavas on välja toodud, et 1. klassidel on ringitunde kuus – neli hommikuringi, üks keraamika ja üks arvutiõpetus. Esimestes klassides toimub hommikuring, mis on planeeritud viiele päevale nädalas ning on välja toodud ka tunnijaotusplaanis ja tunniplaanis. Antud juhul ei ole tegemist huviringidega, tunniplaanis ja klassipäevikutes olid hommikuring ja arvutiõpetus märgitud ainetundideks.

Õppejuhi sõnul on antud tunnid kohustuslikud. Hommikuring igapäevase tunnina on olnud kooli omapäraks juba 20 aastast. See tund juhatab päeva sisse, vaadatakse tagasi eelmisele päevale, räägitakse, millise meeleoluga tuli laps sel päeval kooli ning tehakse teisi rutiinseid tegevusi, mis tagavad õpilasele turvatunde. Palju õpitakse eestikeelset sõnavara ning korratakse juba õpitut. Ollakse kindlad, et kooli esimesse klassi tulnud õpilased vajavad seda, sest alguses on neil väga erinev keeletase ning hommikuringis saavad õpilased suhtlemisjulgust.

Põhikooli õpilaste suurimat lubatud nädalakoormust õppetundides ei tohi ületada. Esimestes klassides on see ületatud viie tunniga nädalas.

³⁸ Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, §-d 11, 12, 13.

³⁹ Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 11 lg 3.

⁴⁰ Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 11 lg 2.

⁴¹ eKool, 06.02.2025.

⁴² Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, §-d 11–13.

⁴³ PGS, § 25 lg 2.

1.8. PGS⁴⁴ sätestab põhikooli õpilaste arvud klassis ja õpperühmas. Klassi täitumuse ülemine piinorm põhikoolis on 24 õpilast⁴⁵. Kui õpe on korraldatud õpperühmadena, kohaldatakse ka õpperühmadele klassi täitumuse ülemist piinormi. Kooli pidaja võib⁴⁶ erandjuhul direktori ettepanekul ja hoolekogu nõusolekul suurendada õpilaste arvu üle piinormi üheks õppeaastaks konkreetses klassis juhul, kui kõik tervisekaitse- ja ohutusnõuded on täidetud.

Koolis on mitmetes klassides rohkem kui 24 õpilast⁴⁷: 1.a (25 õpilast), 1.b (27), 2.a (26), 2.e (26), 2.k (26), 3.a (27), 4.d (25), 5.a (27), 5.e (28), 5.k (25), 6.a (27), 7.a (26), 7.e (27), 8.e (26), 9.a (26) ja 9.k (27).

Direktor on teinud hoolekogu koosolekul ülevaate ja ettepaneku klassi täitumuse piinormi tõstmiseks ning hoolekogu on andnud nõusoleku suurendada klassi täitumuse piinorme⁴⁸. Kooli pidaja on käskkirjaga⁴⁹ kehtestanud klassi täitumuse ülemise piinormi 17 klassis, hoolekogu on samuti andnud nõusoleku suurendada õpilaste piirarvu 17 klassis.

Pidaja sõnul on klassides õpilaste piirarvu suurendatud, sest ei ole piisavalt koolikohti. Kooli pidaja püüab toetada kooli ning koolijuhil on võimalik taotleda abiõpetajat.

Hoolekogu esindajate sõnul on hoolekogus arutatud klassides õpilaste arvu suurendamist ning on toimunud arutelud. Samas mõistetakse, et õpilastele peab koolikoht olema.

Juhime kooli ja pidaja tähelepanu asjaolule, et seaduses sätestatud klassi täitumuse ülemine piinorm on seatud õpilaste heaolu ja õppimist silmas pidades. Piinormi pidev ületamine ja piinormist suuremate klasside moodustamine juba alates 1. klassist näitab, et õpilaste heaolu ei tähtsustata.

1.9. PGS⁵⁰ sätestab, et arenguestlustel osalevad õpilane, klassijuhataja ja piiratud teovõimega õpilase puhul vanem. Arenguestluste korraldamise tingimused ja korra peab kehtestama kooli direktor, esitades need enne kehtestamist arvamuse andmiseks õppenõukogule ning hoolekogule⁵¹.

Järelevalves arenguestluste korda ei esitatud. Esitati 4.–6. klasside arenguestluste läbiviimise ankeet, milles on küsimused vanemale ja õpilasele.

Direktori selgituste kohaselt koolis ei ole kehtivat arenguestluste korda, kuid korra loomisega tegeletakse.

Õpilase arengu toetamiseks tuleb korraldada temaga koolis vähemalt üks kord õppeaastas arenguestlustus, mille põhjal lepatakse kokku edasises õppes ja arengu eesmärkides⁵².

Õppejuhtide sõnul toimuvad koolis arenguestlused, alates 4. klassist on eKoolis broneerimissüsteem, kus vanem valib vestluseks sobiva aja ning sealsamas on ka ankeet õpilasele ja vanemale. Algklassides annab klassiõpetaja vanematele info arenguestluste toimumise aegade kohta. Arenguestlustel räägitakse eelmise õppeaasta kokkulepetest ja

⁴⁴ PGS, § 26.

⁴⁵ PGS, § 26 lg 1.

⁴⁶ PGS, § 26 lg 3.

⁴⁷ EHIS, 10.02.2025.

⁴⁸ Hoolekogu 28.08.2024 koosoleku protokoll nr 1-6/4.

⁴⁹ Tallinna Haridusameti 18.10.2024 käskkiri nr T-7-1/24/483.

⁵⁰ PGS, § 37 lg 6.

⁵¹ PGS, § 37 lg 7, PGS § 71 lg 2 p 9.

⁵² PGS, § 37 lg 5.

lepitakse kokku uued eesmärgid. Tavaliselt toimuvad arenguestlused kevadpoolaastal, aga mõned õpetajad alustavad juba sügisel.

Kooli dokumentidest nähtus, et eelmisel, 2023/2024. õppeaastal viidi läbi arenguestlused 756 õpilasega, mis oli õpilaste üldarvust 83%.

Järelevalves ei leidnud kinnitust, et kõikide õpilastega oleks arenguestlused toimunud.

PGSi⁵³ kohaselt peab juhul, kui kool ei ole saanud koolikohustusliku õpilase vanemaga arenguestluse aja kokkuleppimiseks kontakti või vanem ei ole teist korda ilmunud arenguestlusele kokkulepitud ajal, kool teavitama sellest õpilase elukohajärgset valla- või linnavalitsust, kes vajaduse korral rakendab meetmeid lapse õiguste kaitsmiseks.

Juhime tähelepanu, et arenguestluse toimumine on lapse õigus, mida ei tohi piirata.

1.10. PGSi⁵⁴ kohaselt peab õpilasele koolis vajadusel tagama tasuta vähemalt eripedagoogi, logopeedi, psühholoogi ja sotsiaalpedagoogi teenuse. PGSi⁵⁵ kohaselt on eripedagoogi kvalifikatsiooninõuded erialane magistrikraad või sellele vastav kvalifikatsioon või eripedagoogi kutse ning eesti keele oskus vastavalt keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele. Koolipsühholoogi kvalifikatsiooninõuded⁵⁶ on erialane magistrikraad või sellele vastav kvalifikatsioon või koolipsühholoogi kutse ning eesti keele oskus vastavalt keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele. Sotsiaalpedagoogi kvalifikatsiooninõuded⁵⁷ on erialane kõrgharidus või sotsiaalpedagoogi kutse ning eesti keele oskus vastavalt keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele. Logopeedi kvalifikatsiooninõuded⁵⁸ on erialane magistrikraad või sellele vastav kvalifikatsioon või logopeedi kutse ning eesti keele oskus vastavalt keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele.

EHISesse⁵⁹ kantud ja koolis kontrollitud andmetel töötasid koolis sotsiaalpedagoog, koolipsühholoog, logopeed ja kaks eripedagoogi. Järelevalve ajal muudeti kahe töötaja tööülesandeid, kes töötasid eripedagoogi ametikohal, ning nad asusid täitma õpiabi õpetaja tööülesandeid. Koolis ei ole tagatud eripedagoogi tugiteenus.

Tugispetsialistide teenus on õppeprotsessis õpilase arengut, võimetekohast õppimist ja sotsiaalseid oskusi toetav logopeedi, eripedagoogi, koolipsühholoogi või sotsiaalpedagoogi teenus⁶⁰. Direktor peab võtma teenuse osutamiseks kooli tööle vajalikud tugispetsialistid või korraldama teenuse kättesaadavuse muul viisil, arvestades seejuures õpilaste vajadustega⁶¹.

1.11. Ettepanek pidajale

Hoida klassides õpilaste arvu lubatu piirides, et tagada kõikidele õpilastele vajalikud tingimused õppimiseks.

1.12. Ettekirjutused pidajale

1.12.1. Tagada kooli õppekava üldosa vastavus Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrusele nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ ja Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrusele nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ järgmistes osades:

⁵³ PGS, § 37 lg 6.

⁵⁴ PGS, § 37 lg 2.

⁵⁵ PGS, § 74¹ lg 7.

⁵⁶ PGS, § 74¹ lg 8.

⁵⁷ PGS, § 74¹ lg 9.

⁵⁸ PGS, § 74¹ lg 10.

⁵⁹ EHIS, 10.02.2025.

⁶⁰ Haridus- ja teadusministri 21.02.2018. a määrus nr 4 „Tugispetsialistide teenuse kirjeldus ja teenuse rakendamise kord“ § 2 lg 1.

⁶¹ Haridus- ja teadusministri 21.02.2018. a määrus nr 4 „Tugispetsialistide teenuse kirjeldus ja teenuse rakendamise kord“ § 3 lg 4.

- 1.12.1.1. Tagada kooli õppekavas määratud õppe mahust eestikeelsete gümnaasiumi kohustuslike ja valikkursuste osakaalu maht vähemalt 60% vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 100¹⁶ lõikele 1 ja keeleseaduse § 26 lõikele 4, tagamaks seeläbi eestikeelse õppe mahu ettenähtud ulatuses.
- 1.12.1.2. Tagada õpilasele võimalus, et õpilane saab loovtöö sooritada ka 9. klassis, lähtuvalt Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 15 lõikes 8 ja § 23 lõikes 1 sätetestust.
- 1.12.1.3. Täiendada õppekava, tuues üldosas ja tunnijaotusplaanis välja, millist võõrkeelt õpetatakse A-võõrkeelena lähtuvalt Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 24 lõike 6 punktis 2 sätetestust.
- 1.12.1.4. Sätestada õppekavas hinnete ja hinnangute vaidlustamise kord lähtudes Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 19 lõikes 4 ja Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ § 15 lõikes 3 sätetestust.
- 1.12.1.5. Sätestada õppekavas järelevastamise ja järeltööde sooritamise kord lähtudes Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 21 lõikes 7 ja Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ § 17 lõikes 5 kehtestatud.
- 1.12.1.6. Tagada õppekavas karjääriõppe, sh karjääriinfo ja nõustamise korraldamise tingimuste kirjeldamine, lähtudes Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 24 lõike 6 punktist 7 ja Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ § 19 lõike 6 punktis 5 kehtestatud.
- 1.12.1.7. Tagada gümnaasiumi lõpetamise korralduse esitamine kooli õppekavas, lähtudes Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ § 19 lõike 6 punktist 4.

Ettekirjutuse punkti 1.12.1 täitmise tähtaeg: 01.09.2025.

- 1.12.2. Tagada kooli õppekava põhikooli ainekavade vastavus Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrusele nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ järgmistes punktides:
 - 1.12.2.1. Esitada põhikooli keele ja kirjanduse valdkonnakava terviklikuna lähtudes Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 24 lõigetes 5 ja 7 ning lisas 1 sätetestust.
 - 1.12.2.2. Tagada põhikooli võõrkeelte valdkonnakava üldosa ja A-võõrkeele ainekava koostamine lähtudes Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 24 lõikes 7 ning lisas 8 sätetestust.
 - 1.12.2.3. Tagada matemaatika valdkonnakava üldosa ja ainekava koostamine vastavalt Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 24 lõikes 7 ning lisas 5 sätetestust.
 - 1.12.2.4. Tagada loodusainete valdkonnakava üldosas toetavate üldpädevuste esitamine vastavalt Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 24 lõikes 7 sätetestust.
 - 1.12.2.5. Tagada sotsiaalainete valdkonnakava inimeseõpetuse, ajaloo ja ühiskonnaõpetuse ainekava koostamine vastavalt Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 24 lõikes 7 ja lisas 6 sätetestust.
 - 1.12.2.6. Viia kunstiaainete valdkonnakava üldosa, muusika ja kunsti ainekavad kooskõlla Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 24 lõike 6 punktis 2 ja § 15 lõikes 5 sätetestatuga.
 - 1.12.2.7. Viia tehnoloogia valdkonnakava üldosa, käsitöö ja kodunduse ning tehnoloogia ainekavad kooskõlla Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 24 lõike 6 punktis 2 ja § 15 lõikes 5 sätetestatuga.
 - 1.12.2.8. Viia põhikooli kehalise kasvatus valdkonnakava üldosa ja kehalise kasvatus ainekava kooskõlla Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ lisas 2 sätetestatuga.

Ettekirjutuse punkti 1.12.2 täitmise tähtaeg: 01.09.2025.

- 1.12.3. Tagada kooli õppekava gümnaasiumi ainekavade kooskõla Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruses nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ kehtestatuga järgmistes punktides:
 - 1.12.3.1. Tagada võõrkeelte valdkonnakava kooskõla Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ § 19 lõikes 7 esitatuga.
 - 1.12.3.2. Tagada matemaatika valdkonnakava kooskõla Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ § 19 lõikes 7 ning lisas 5 esitatuga.
 - 1.12.3.3. Tagada loodusainete valdkonnakava üldosa ja bioloogia, füüsika ja keemia ainekavade kooskõla Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ § 19 lõikes 7 ning lisas 4 esitatuga.
 - 1.12.3.4. Tagada inimeseõpetuse, ajaloo ja ühiskonnaõpetuse kursusekavade kooskõla Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ lisas 6 esitatuga.
 - 1.12.3.5. Tagada kunsti kursusekavade kooskõla Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ lisas 3 sätestatuga.
 - 1.12.3.6. Tagada kehalise kasvatus kursusekavade kooskõla Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ lisas 2 sätestatuga.

Ettekirjutuse punkti 1.12.3 täitmise tähtaeg: 01.09.2025.

- 1.12.4. Tagada arenguvestluste läbiviimise korra kehtestamine, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõikest 7 ja § 71 lõike 2 punktist 9. Täitmise tähtaeg: 01.05.2025.
- 1.12.5. Tagada vähemalt üks kord õppeaastas kõigi õpilastega arenguvestluse läbiviimine, lähtudes käesoleva õiendi punktis 1.9 toodud selgitustest ning põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõikest 5. Täitmise tähtaeg: 01.07.2025.
- 1.12.6. Tagada põhikoolis tundide korraldus, millega ei ületata põhikooli õpilaste suurimat lubatud nädala õppekoormust, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 25 lõikest 2, Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 24 lõike 6 punktist 2 ning käesoleva õiendi punktis 1.7 kirjeldatust. Täitmise tähtaeg: 01.09.2025.
- 1.12.7. Tagada koolis eripedagoogi teenuse osutamine kvalifikatsiooninõuetele vastava tugispetsialisti poolt, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõikest 2 ning põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 74¹ lõikest 7. Täitmise tähtaeg: 01.09.2025.

2. Kooli õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsioon

2.1. Järelevalves kontrolliti õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni vastavust PG Sis⁶² sätestatule ning võrreldi EHISesse⁶³ kantud andmete vastavust kvalifikatsiooni tõendavatele dokumentidele.

Direktori kvalifikatsiooninõuded⁶⁴ on magistrikraad, juhtimiskompetentsid ning C1- keeletasemel eesti keele oskus⁶⁵. Õppealajuhataja ja õpetajate kvalifikatsiooninõuded⁶⁶ on magistrikraad või sellele vastav kvalifikatsioon ja õpetajakutse, õppealajuhatajal ka juhtimiskompetentsid, valikainete õpetajal⁶⁷ kõrgharidus ja pedagoogilised kompetentsid.

⁶² PGS, § 74¹ ja § 99.

⁶³ EHIS, 10.02.2025.

⁶⁴ PGS, § 74¹ lg 1.

⁶⁵ Vabariigi Valitsuse 20.06.2011. a määrus nr 84 „Ametniku, töötaja ning füüsilisest isikust ettevõtja eesti keele oskuse ja kasutamise nõuded“, § 9 p 6.

⁶⁶ PGS, § 74¹ lg-d 2, 4.

⁶⁷ PGS, § 74¹ lg 5.

Õppealajuhataja, eesti keele ja eesti keeles õpetavad õpetajad peavad oskama eesti keelt C1-tasemel⁶⁸, kõik ülejäänud pedagoogid vähemalt B2-tasemel⁶⁹. Tugispetsialistidel peab olema⁷⁰ erialane magistrikraad või sellele vastav kvalifikatsioon ning vastavalt kas eripedagoogi, sotsiaalpedagoogi või logopeedi kutse ja C1-tasemel riigikeele oskus⁷¹.

Õppe- ja kasvatusala töötajaid, kelle kvalifikatsioonile on kehtestatud nõuded, oli koolis kokku 65 (seisuga 10.02.2025). Kvalifikatsioon vastas kehtestatud nõuetele 49 töötajal: 44 õpetajal, direktoril, kahel õppealajuhatajal, kellest üks töötab ka õpetajana, sotsiaalpedagoogil ja psühholoogil. Kvalifikatsioon ei vasta nõuetele 16 õpetajal, kellest neljal puudub õpetajakutse, kümnel õpetajal puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse. Kahel õpetajal puudub nõutav riigikeeleoskus keelseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele. Mõlemale õpetajale on tehtud ettekirjutust, mille täitmise tähtaeg on tulevikus.

Seaduse⁷² kohaselt ei saa direktor vajaliku keeleoskuseta isikuga sõlmida ka tähtjalist töölepingut. Määrus⁷³ sätestab, et C1-tasemel eesti keele oskust nõutakse üldhariduskooli ja kutseõppeasutuse õpetajatelt, abiõpetajatelt ja teistelt õppe- ja kasvatusalal töötavatel isikutelt, v.a õpetajad, kes töötavad üldhariduskooli klassis, mille õppekeel on eesti keelest erinev keel. Seadus⁷⁴ sätestab, et kui haldusjärelevalve käigus on tuvastatud õpetaja mittevastavus kvalifikatsiooninõuetes ettenähtud eesti keele oskuse nõudele, on õigus teha ettekirjutus ametikoha täitmiseks isikuga, kes vastab kvalifikatsiooninõuetes ettenähtud eesti keele oskuse nõudele.

Õppe- ja kasvatusala töötajate nimekiri, kelle kvalifikatsioon ei vasta seaduses sätestatud nõuetele, on esitatud lisas 2.

2.2. PGS⁷⁵ sätestab, et koolis töötavate kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate arv peab nende läbiviidava õppe- ja kasvatusgevuse mahust lähtuvalt olema piisav, et tagada kooli õppekavas määratud õpieesmärkide täitmine ning õpitulemuste saavutamine.

Koolis viiakse nädalas EHISe⁷⁶ andmetel läbi 1305 õppetundi, millest 978 (75%) tundi viivad läbi õpetajad, kelle kvalifikatsioon vastab nõuetele ja 327 (25%) tundi viivad läbi õpetajad, kellel puudub nõutav kvalifikatsioon.

I kooliastmes annavad õpetajad EHISe andmetel 212 õppetundi, millest 67 (24%) annavad kvalifikatsioonita õpetajad.

II kooliastmes annavad õpetajad 391 õppetundi, millest 87 (18%) annavad kvalifikatsioonita õpetajad.

III kooliastmes annavad õpetajad 272 õppetundi, millest 131 (33%) annavad kvalifikatsioonita õpetajad.

Gümnaasiumiastmes annavad õpetajad 103 õppetundi, millest 42 (25%) annavad kvalifikatsioonita õpetajad.

⁶⁸ Vabariigi Valitsuse 20.06.2011. a määrus nr 84 „Ametniku, töötaja ning füüsilisest isikust ettevõtja eesti keele oskuse ja kasutamise nõuded“, § 9 p-d 6, 7.

⁶⁹ Vabariigi Valitsuse 20.06.2011. a määrus nr 84 „Ametniku, töötaja ning füüsilisest isikust ettevõtja eesti keele oskuse ja kasutamise nõuded“, § 8 p 6.

⁷⁰ PGS, § 74¹ lg-d 7, 9, 10.

⁷¹ Vabariigi Valitsuse 20.06.2011. a määrus nr 84 „Ametniku, töötaja ning füüsilisest isikust ettevõtja eesti keele oskuse ja kasutamise nõuded“, § 8 p 7.

⁷² PGS, § 74¹ lg 4; § 74 lg 7.

⁷³ Vabariigi Valitsuse 20.06.2011. a määrus nr 84 „Ametniku, töötaja ja füüsilisest isikust ettevõtja eesti keele oskuse ja kasutamise nõuded“, § 9 p 7¹.

⁷⁴ PGS, § 87 lg 3¹ p 1.

⁷⁵ PGS, § 74 lg 9.

⁷⁶ EHIS, 10.02.2025.

Eeltoodust lähtuvalt ei ole koolis töötavate kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate arvu nende läbiviidava õppe- ja kasvatusgevuse mahust lähtuvalt piisav, et tagada kooli õppekavas määratud õpiesmärkide täitmine ning õpitulemuste saavutamine.

Juhime tähelepanu, et haridusasutuse juht peab tegema kõik endast sõltuva, et täita õpetajate ametikohad kvalifikatsiooninõuetele vastavate isikutega. Õpetajaga, kelle kvalifikatsiooninõuetele ei vasta, saab PGSi⁷⁷ alusel sõlmida tähtajalise töölepingu kuni üheks aastaks tingimusel, et õpetaja vaba ametikoha täitmiseks korraldatud konkursil ei leita kvalifikatsiooninõuetele vastavat õpetajat. Sellisel juhul tuleb aasta jooksul korraldada uus avalik konkurss kvalifikatsiooninõuetele vastava õpetaja leidmiseks.

2.3. Pedagoogid peavad oskama⁷⁸ riigikeelt vastavalt keeleteaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele. Vabariigi Valitsuse määrus sätestab, et õppeasutuste juhid, nende asetäitjad ja õppealajuhatajad ning eesti keele ja eesti keeles õpetavad õpetajad peavad eesti keelt oskama C1-tasemel⁷⁹, kõik ülejäänud pedagoogid vähemalt B2-tasemel⁸⁰.

Järelevalves selgus, et koolis on 44 pedagoogi, kellel on nõutav C1 keeleteaduse tase: direktor, kaks õppealajuhatajat, sotsiaalpedagoog, psühholoog ja 39 õpetajat. Järelevalves vaadeldud dokumentide põhjal on kõikidel vastav keeleteaduse olemas. Nõutavat C1 keeleteaset ei ole kahel õpetajal, kes on sooritanud B2 keeleteaduse. Õpetajatele on tehtud ettekirjutus sooritada C1-taseme eksam, mille tähtaeg on tulevikus.

Koolis töötab 19 õppe- ja kasvatusala töötajat, kelle ametikohal on vajalik osata eesti keelt B2-tasemel, kõigil neil on nõutav B-2 keeleteaduse olemas.

2.4. PGSi⁸¹ kohaselt kehtestab kooli õppealajuhataja, õpetajate, tugispetsialistide ning teiste õppe- ja kasvatusalal töötavate isikute ametikohtadele korraldatava konkursi läbiviimise korra kooli hoolekogu. Hoolekogu koosolekul⁸² on olnud päevakorrapunkt „Arvamuse avaldamine kooli töötasujuhendi ja avaliku konkursi läbiviimise korra kohta“ ning hoolekogu on ka nõusoleku andnud, kuid konkursi läbiviimise korda kehtestanud ei ole. Konkursi korra on kehtestanud direktor⁸³, kuid käskkirjale korda lisatud ei ole.

Antud tegevus ei ole õiguspärane, sest kooli õppealajuhataja, õpetajate, tugispetsialistide ning teiste õppe- ja kasvatusalal töötavate isikute ametikohtadele korraldatava konkursi läbiviimise korra peab kehtestama hoolekogu. Järelevalves esitatud vaba ametikoha konkursi korda ei ole kehtestanud hoolekogu. Direktori kehtestatud vaba ametikoha konkursi kord ei ole kinnitatud pädeva organi poolt ning sellest tulenevalt on kord kehtetu.

Konkursi korra kohaselt kuulutab direktor konkursi välja ning antud käskkirjaga moodustab ka konkursi komisjoni. Korras on välja toodud, millised dokumendid tuleb esitada. Konkurs toimub kahes voorus – dokumendivoor ja vestlusvoor ning vajadusel ka teine vestlusvoor. Komisjoni otsused protokollitakse.

Järelevalves esitati vaba ametikoha konkursi läbiviimise protokollid, millest nähtub, et konkursi korda on arvestatud.

⁷⁷ PGS, § 74 lg 7.

⁷⁸ PGS, § 74¹ lg 4.

⁷⁹ Vabariigi Valitsuse 20.06.2011. a määrus nr 84 „Ametniku, töötaja ning füüsilisest isikust ettevõtja eesti keele oskuse ja kasutamise nõuded“, § 9 p-d 6 ja 7.

⁸⁰ Vabariigi Valitsuse 20.06.2011. a määrus nr 84 „Ametniku, töötaja ning füüsilisest isikust ettevõtja eesti keele oskuse ja kasutamise nõuded“, § 8 p 6.

⁸¹ PGS, § 73 lg 1¹ p 8.

⁸² Hoolekogu 28.08.2024 koosoleku protokoll nr 1-6/4.

⁸³ Direktori 26.09.2024 käskkiri nr 1-2/3.

PGSi⁸⁴ kohaselt võib direktor sõlmida tähtajalise töölepingu, kui õpetaja vaba ametikoha täitmiseks korraldatud konkursil ei leita kvalifikatsiooninõuetele vastavat õpetajat, kuni üheks aastaks isikuga, kellel on vähemalt keskharidus, kelle kvalifikatsioon ja pedagoogiline kompetentsus on piisavad, et tagada kooli õppekavas määratud õpieesmärkide täitmine ja õpitulemuste saavutamine, ning kelle eesti keele oskus vastab keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele. Sellisel juhul peab direktor korraldama aasta jooksul uue avaliku konkursi. Direktor ei ole sõlminud tähtajalisi töölepinguid seitsme õppe- ja kasvatusala töötajaga, kelle kvalifikatsioon ei vasta kehtestatud nõuetele.

Kui nõuetekohase kvalifikatsioonita õpetajatega sõlmida tähtajatud töölepingud, siis ei ole võimalik korraldada direktoril nendele ametikohtadele aasta jooksul avalikke konkursse, nagu näeb ette PGS⁸⁵.

2.5. Õppe- ja kasvatusala töötajate osalemine täienduskoolitustel

Viimasel viiel aastal on koolis töötavatest õpetajatest 21 käinud eesti keele või eesti keeles õpetamise meetodika kursustel ja nad on läbinud kokku 4905 tundi koolitusi. Lisaks on 14 õpetajat osalenud LAK-õppe koolitustel kokku 549 tundi.

Direktor selgitas, et sisend koolituste vajaduse kohta saadakse aineühendustest ning aasta koolituskava on üldtööplaanis välja toodud. Majasiseseid koolitusi on tehtud digikompetentside suurendamiseks, koolitusi viib läbi haridustehnoloog ning lisaks tehakse LAK-õppe koolitusi, kuna varasemalt oli kool koolituskeskus, siis on kompetents endal olemas. Paljud õpetajad õpivad Õpetajate Majas toimuvatel koolitustel ning osaletakse ka keelerändes.

2.6. Ettekirjutused pidajale

- 2.6.1. Tagada piisav arv kvalifikatsiooninõuetele vastavaid õpetajaid, et kindlustada kooli õppekavas määratud õpieesmärkide täitmine ning õpitulemuste saavutamine, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 74 lõikest 9. Täitmise tähtaeg: 01.09.2025.
- 2.6.2. Tagamaks koolis töötavate õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni vastavus põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 74¹ lõikes 4 esitatud nõuetele ja lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 7 lõikest 1 ning § 74 lõikest 6, tagada avalike konkursside korraldamine nendele õppe- ja kasvatusala töötajate ametikohtadele, kellel on olemas nõutav tasemeharidus ja nõuetele vastav keeleoskus, kuid puudub õpetajakutse, juhul, kui töötajale ei ole omistatud õpetajakutset hiljemalt 01.12.2025. Täitmise tähtaeg: 01.01.2026.
- 2.6.3. Tagamaks koolis töötavate õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni vastavus põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 74¹ lõikes 4 esitatud nõuetele ja lähtudes põhikooli ja gümnaasiumiseaduse § 7 lõikest 1 ning § 74 lõikest 6, tagada avalike konkursside korraldamine nendele õppe- ja kasvatusala töötajate ametikohtadele, kellel puudub magistrikraad. Täitmise tähtaeg: 01.09.2025.
- 2.6.4. Tagada õpetaja ametikoha täitmine isikuga, kes vastab kvalifikatsiooninõuetes ettenähtud eesti keele oskuse nõudele, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 74¹ lõikest 4 ja § 87 lõike 3¹ punktist 1. Täitmise tähtaeg: 01.09.2025.
- 2.6.5. Tagada õppealajuhataja, õpetajate, tugispetsialistide ning teiste õppe- ja kasvatusala töötajate vaba ametikoha konkursi korra kehtestamine, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 74 lõikest 6. Täitmise tähtaeg: 01.05.2025.

3. Eesti keele ja eestikeelse aineõppe korraldus

3.1. Kool on vene ja eesti õppekeelega munitsipaalüldhariduskool, mis korraldab õpet põhikooli

⁸⁴ PGS, § 74 lg 7.

⁸⁵ PGS, § 74 lg 7.

I–III kooliastmes ja gümnaasiumiastmes. Koolis õppis järelevalve ajal⁸⁶ 808 õpilast. Koolis õpivad õpilased 14 klassis varajase keelekümbluse ja viies klassis hilise keelekümbluse metoodika alusel. Kooli 1. ja 4. klassid on eestikeelsele õppele üle läinud. Teistes klassides õpitakse eesti keeles järgnevat õppeaineid: I kooliastmes on eestikeelsed loodusõpetus, muusika, matemaatika, inimeseõpetus, informaatika, kunst ja tööõpetus, kehaline kasvatus; II kooliastmes on eestikeelsed tekstiõpetus, inimeseõpetus, ajalugu, ühiskonnaõpetus, kunst, matemaatika, loodusõpetus, muusika, käsitöö ja kodundus, kehaline kasvatus ning III kooliastmes on eestikeelsed ajalugu, ühiskonnaõpetus, inimeseõpetus, karjääriõpetus, kunst, geograafia, bioloogia, muusika, käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus, kehaline kasvatus.

Juhtkonna sõnul õpivad enamused õpilastest varajase või hilise keelekümblusmetoodika alusel. Täna on koolis veel kaks tavaklassi (2.a klass ja 3.a klass), kus õpitakse vene keeles, kuid ka nendes klassides on eestikeelsed tunnid – loodusõpetus, muusika, kehaline kasvatus ja eesti keel teise keelena. Kahes tavaklassis on suurendatud eestikeelse õppe mahtu, et pehmemdada üleminekut eestikeelsele õppele.

Õppejuhi sõnul ei ole koolis täna enam ühtegi klassi, kus õpetatakse ainult vene keeles.

3.2. Järelevalves vaadeldi, kuidas on eesti keele ja eestikeelne aineõpe korraldatud. Külastati kümmet õppetundi: nelja eesti keele tundi ja kuute eestikeelset ainetundi. Valiku tegemisel arvestati, et vaadeldakse vähemalt ühte tundi igas vanuseastmes ning üleminekuklasse ja kolmandaid klasse.

Igas tunnivaatluses osales üks juhtkonna liige – direktor või üks kahest õppejuhust. Koolipoolne esindaja andis vaadeldud tunnile põhjaliku tagasiside. Tagasisidevestlus viidi läbi koolis koostatud tunnivaatluslehe alusel. Suunavad küsimused aitasid õpetajal analüüsida õppetundi erinevatest vaatenurkadest ja tehtud ettepanekud tunni kohta olid asjakohased. Enamik õpetajaid tõid ise välja, kuidas õppetunniks püstitatud eesmärgid täideti, ja oskasid näha ka parandamist vajavaid valdkondi.

3.3. Õigusaktides⁸⁷ on sätestatud, et õppekeskkond peab toetama õpilase arengut, peab võimaldama õpilasel õppes aktiivselt osaleda. Õppetöö peab toimuma ruumis, kus on võimalik liikumist eeldavateks tegevusteks, näiteks rühmatööks ja õppemängudeks, kus saab inventari ümber paigutada ning on võimalik kasutada digitehnoloogiat, -keskkondi ja -materjale⁸⁸.

Määruses⁸⁹ on sätestatud, et õpilane peab olema õppes aktiivne osaleja, kes võtab võimete kohaselt osa oma õppe eesmärgistamisest, õpib iseseisvalt ja koos kaaslastega, õpib ennast ja oma kaaslast hindama. Omandatud teadmisi peab õpilane rakendama muu seas ka arutledes ja argumenteerides. Tundides tuleb rakendada mitmekesiseid ja kombineeritud õppemeetodeid ning aktiivsust, loovust, koostööd ja tagasisidet soodustavaid õppetegevusi⁹⁰.

Kooliruumides on eestikeelsed sildid ja infomaterjal, kooli veebileht on eestikeelne. Ainekabinettides olid seintel eesti keele ja eestikeelse aine õppe toetamiseks keelematerjalid, grammatikatabelid, ainealased tabelid, tunnireeglid jm. Vaadeldud tundides olid tagatud põhieeldused kommunikatiivset keeleõpet soodustava õppekeskkonna loomiseks. Kool on hästi varustatud tänapäeva nõuetele vastavate tehniliste vahenditega (arvutid, ekraanid, digitahvlid jne). Õpetajad kasutavad vahendeid eesti keele tundides ja eestikeelsetes ainetundides eeskätt õppe sisu visualiseerimiseks. Õppeasutuse füüsiline keskkond vastab riikliku õppekava põhinõuetele⁹¹.

⁸⁶ EHIS, 10.02.2025.

⁸⁷ PGS, § 19 lg-d 1, 2; PRÕK, § 5 lg 1.

⁸⁸ PRÕK, lisa 1 p 1.7.

⁸⁹ PRÕK, § 5 lg 1.

⁹⁰ PRÕK, lisa 1 p 1.5.

⁹¹ PRÕK, § 6 lg 4.

Kõik vaadeldud eesti keele ja eestikeelsed ainetunnid olid hästi ette valmistatud. Õpetajate kontakt klassidega on hea. Tunnivaatlused näitasid, et koolis on kasutusel nii traditsioonilised õppemeetodid kui aktiivõppemeetodid. Mõneski tunnis oli õpilastel võimalus osaleda ka spontaanset eneseväljendust arendavates ajurünnakutes.

Tunnid olid sisutihedad ja vastasid ainekavale. Õpetajate keelekasutus tunnis oli õpilastele eakohane, kõnetempo oli enamasti hea, kõne selge, arusaadav. Õpetajad valdasid ainealast eestikeelset terminoloogiat. Vahekeelt õpetajad ei kasutanud. Õpilased kasutasid eesti keelt enamasti formaalsetes suhtlemisolukordades, õpetaja kõne kuulamisel, eestikeelsete tekstide lugemisel ja üleskirjutamisel. Õpilaste puhul oli eestikeelne produktiivne suuline eneseväljendus valdavalt dialoogiline. Vaadeldud tundides esines mõnel üksikul põhikooli õpilasel teatud raskusi eestikeelses eneseväljenduses. Keelekümlusklasside õpilased suutsid kasutada eesti keelt spontaansemalt. Kohtumisel õpilastega ei ilmnunud eesti keeles suhtlemisel probleeme.

Õppetöös pööratakse tähelepanu õpilaste seotud kõne kujundamisele, samuti aineõppega seotud sõnavara arendamisele, seda nii eesti keele tundides kui ka eestikeelse terminoloogia käsitlemisel eestikeelses aineõppes.

Vaadeldud tundides kasutati erineva raskusastmega õpikuid. Keelekümluse klassides ja eesti keeles õpetatavate ainete puhul on kasutusel ka eesti õppekeele klassidele mõeldud õppevara. Paljud õpetajad koostavad ise töölehti ning eestikeelseid presentatsioone.

3.4. Kooli juhtkonna ülesandeks on jälgida ja hinnata, kas õppes lähtutakse nüüdisaegsest õpikäsitusest ja kasutatakse kaasaegset metoodikat.

Tunnivaatlustel viibis kooli esindajana direktor või üks kahest õppejuhust. Vaadeldud tundide kohta anti tagasisidet erinevalt. Peamiselt käsitleti tunni ülesehitust, tunni läbiviimist ja õpilaste aktiivsust. Rõhutati nüüdisaegse õpikäsituse rakendamist, tunni eesmärgi püstitamise ja tunni paindlikkuse tähtsust. Tehtud ettepanekud õppetunni kohta olid asjakohased.

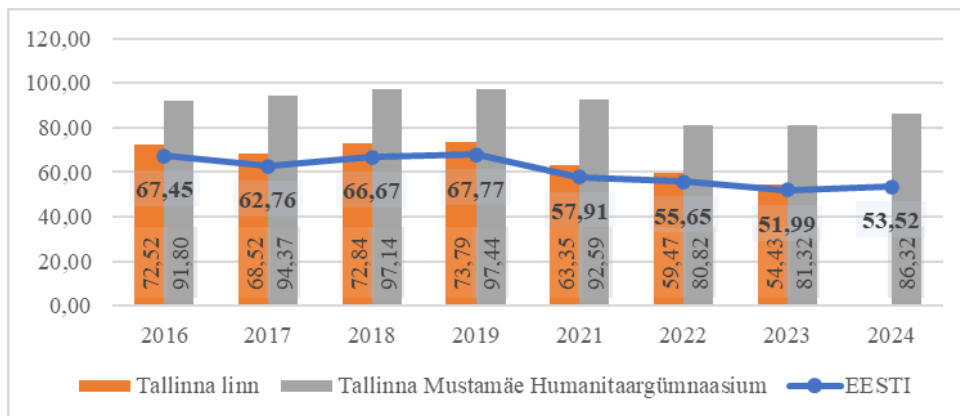
Juhtkonnaga vestlusel selgus, et koolis on tavaks käia tunde vaatlemas, suuremat tähelepanu pööratakse õpetajatele, kes on koolis tööd alles alustanud. Alustavatele õpetajatele on määratud mentorid ning õpetajal on ka endal võimalus käia teiste õpetajate tunde vaatlemas. Iga vaadeldud tunni kohta antakse õpetajale tagasisidet.

3.5. Ettepanekud direktorile

- 3.5.1. Eesti keele ja eesti keeles õpetatavate ainete õpetajatel on soovitatav julgemalt kasutada aktiivõppemeetodeid ja/või nende elemente.
- 3.5.2. Rakendada laiemalt varase keelekümluse metoodikat eestikeelsele õppele üleminekuklassides ja selle elemente tavaklassides, mis toetavad igapäevast õppetööd.
- 3.5.3. Pöörata rohkem tähelepanu õpilaste seotud eestikeelse kõne arendamisele ning spontaansele verbaalsele eneseväljendamisele.

4. Eesti keele õppe tulemuslikkus

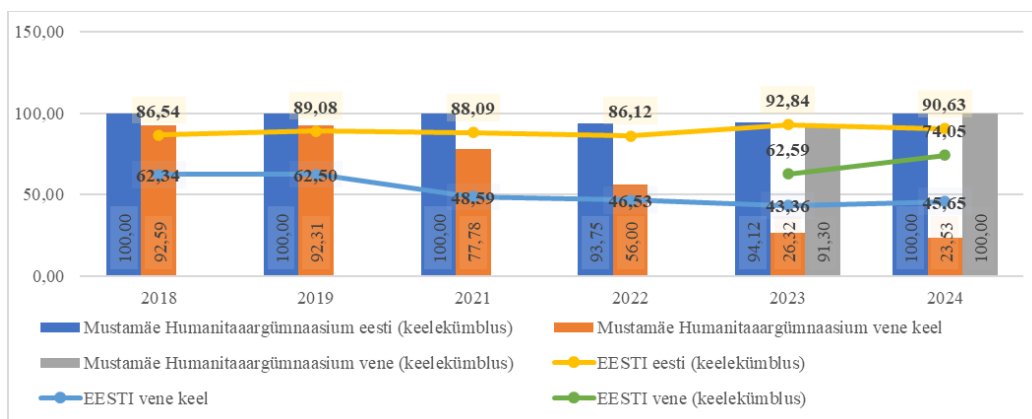
4.1. Kooli tulemusnäitajate põhjal on põhikooli osas eesti keeles B1 keeletaseme saavutanute osakaal olnud läbivalt Eesti ning ka Tallinna samast osakaalust oluliselt kõrgem (joonis 1).

Joonis 1. Eesti keel teise keelena põhikooli lõpueksamil vähemalt B1-taseme saavutanute osakaal kokku, %.

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

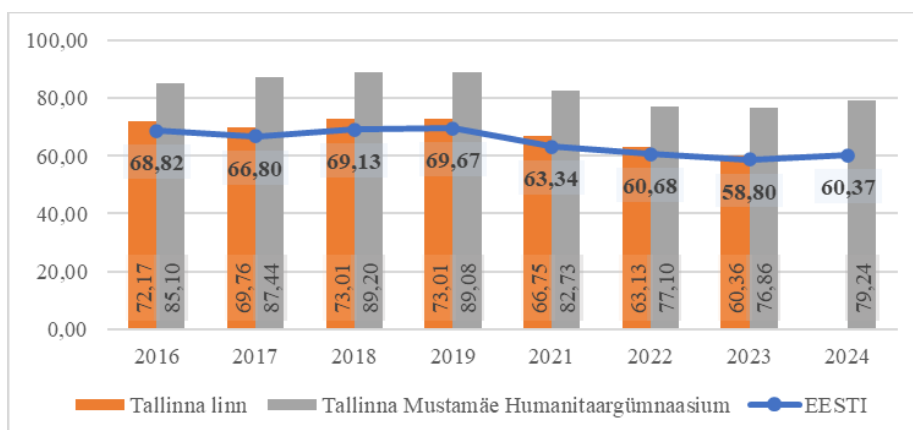
4.2. Koolis on põhihariduse lõpetajaid olnud vene keeles ning eesti keelekümbluses (nii varases kui hilises). Eesti keel teise keelena põhikooli lõpueksamil B1 keeletaseme saavutanute osakaal on olnud mõlemas keelekümbluses läbivalt oluliselt kõrgem kui Eestis, kuid vene õppekeeles lõpetanute osakaal B1 keeletaseme saavutanud väiksem osakaal kui Eestis vene õppekeeles lõpetanute osakaal kokku. Vene õppekeeles on koolis saavutanud B1 keeletaseme vaid veerand lõpetajatest (joonis 2).

Joonis 2. Eesti keel teise keelena põhikooli lõpueksamil vähemalt B1-taseme saavutanute osakaal kokku, % - õppekeele lõikes.

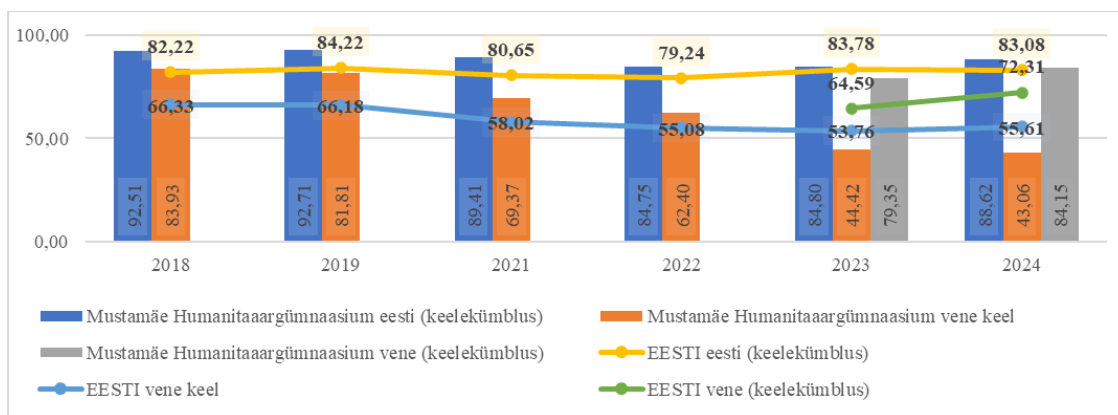
Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

Eesti keel teise keelena põhikooli lõpueksami keskmise tulemuse suundumused on sarnased B1 keeletaseme saavutanute osakaalu suundumustele (joonised 3 ja 3.1).

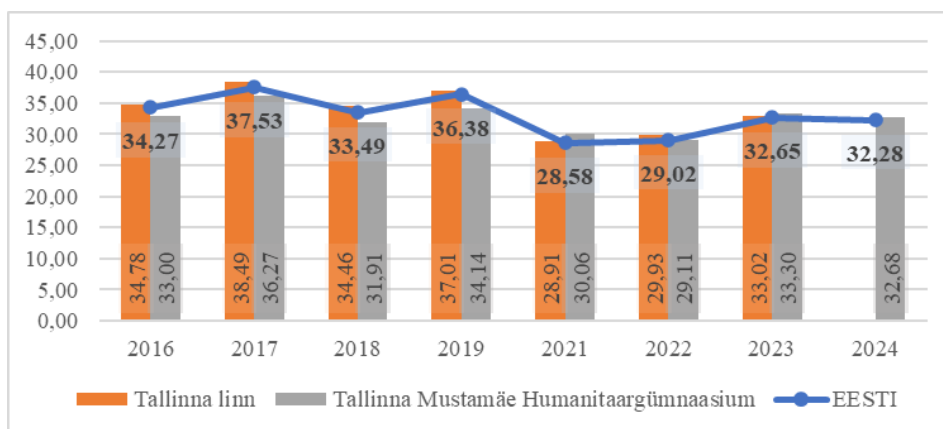
Joonis 3. Lõpueksamite tulemused: eesti keel teise keelena kokku.

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

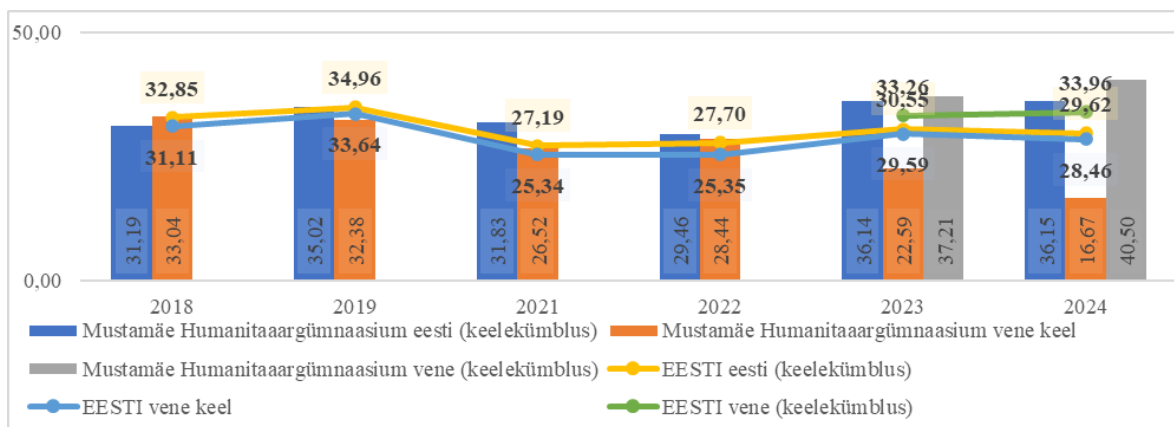
Joonis 3.1. Lõpueksamite tulemused: eesti keel teise keelena õppekeelte lõikes.
Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium.

4.3. Põhikooli matemaatika lõpueksami keskmine tulemus on koolis olnud Eesti keskmise lähedal (joonis 4).

Joonis 4. Lõpueksamite tulemused matemaatikas.
Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

Vene õppekeeles põhikooli lõpetanute Eesti keskmise tulemusega võrreldes saab öelda, et koolis põhikooli lõpetanute matemaatikaeksami tulemused on olnud siin oluliselt madalamad kui Eestis vene õppekeeles keskmiselt, kuid mõlemas keelekümbluses on matemaatika lõpueksami tulemused olnud kõrgemad kui Eestis samades õppekeeltes keskmiselt (joonis 4.1).

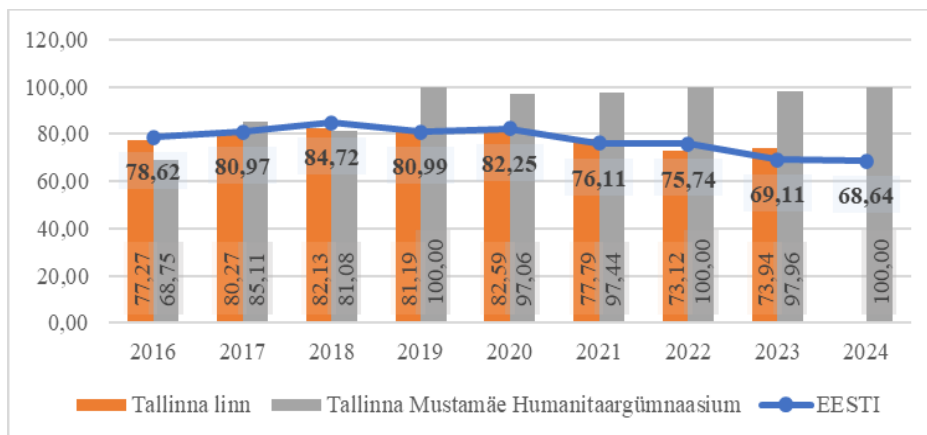

Joonis 4.1. Lõpueksamite tulemused matemaatikas õppekeelte lõikes.
Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

4.4. Gümnaasiumi lõpuks peavad õpilased eesti keeles saavutama vähemalt B2 keeletaseme.

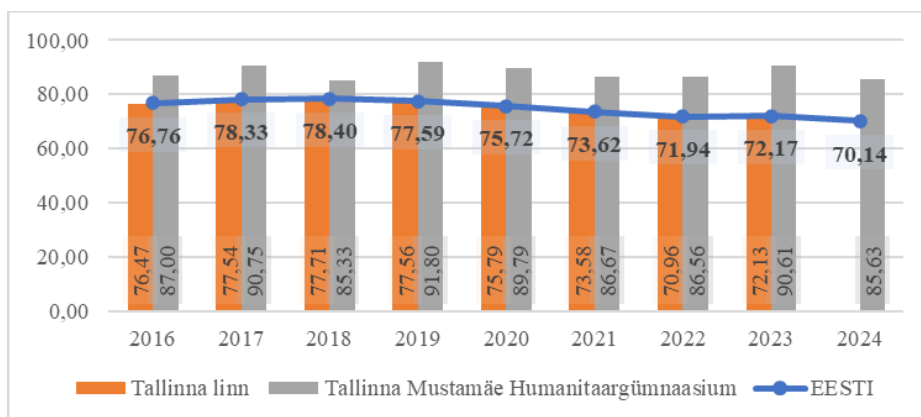
Juhtkonna sõnul sooritavad paljud õpilased C1 keeletaseme eksami ning seda just enda soovist lähtuvalt.

Gümnaasiumi tulemuste osas on eesti keel teise keelena riigieksamil B2 keeletaseme saavutanud läbi aastate suurem osakaal gümnaasiumi lõpetajatest nii Eestis kui Tallinnas (joonis 5) ning sama trend on ka keskmises eksamitulemuses (joonis 5.1). 2024. aastal saavutas B2 keeletaseme 100% gümnaasiumi lõpetajatest.

Joonis 5. Eesti keel teise keelena eksamil vähemalt B2-taseme saavutanute osakaal gümnaasiumi stationsaarses õppes, %.

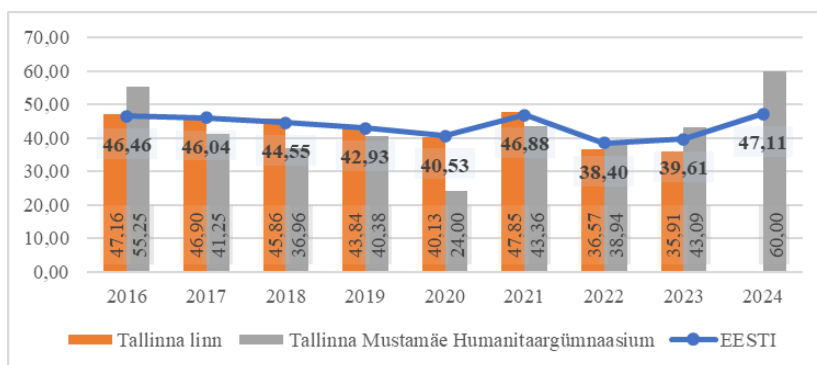
Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

Joonis 5.1. Gümnaasiumihariduse omandanud noorte eesti keel teise keelena riigieksami keskmine tulemus.

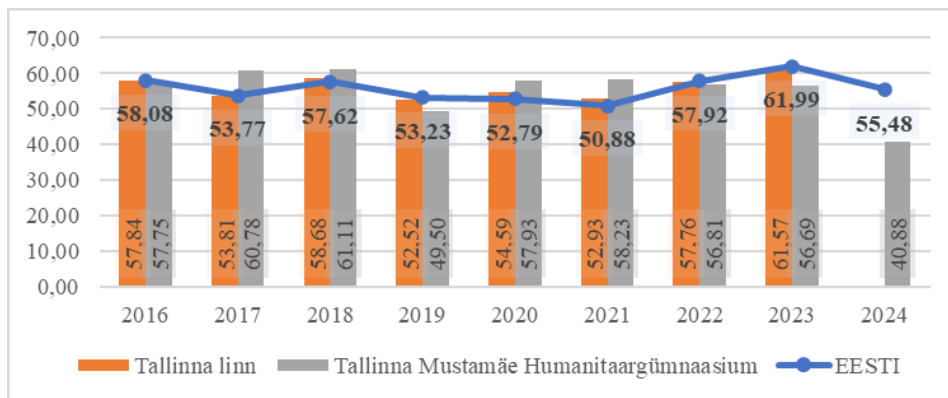
Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

4.5. Kitsa matemaatika tulemused varieeruvad aastati, kuid on viimastel aastatel olnud kõrgemad kui Eestis ning Tallinnas keskmiselt. Laia matemaatika tulemused on koolis olnud viimasel paaril aastal pigem nii Tallinna kui Eesti keskmisest madalamad (joonised 6 ja 7).

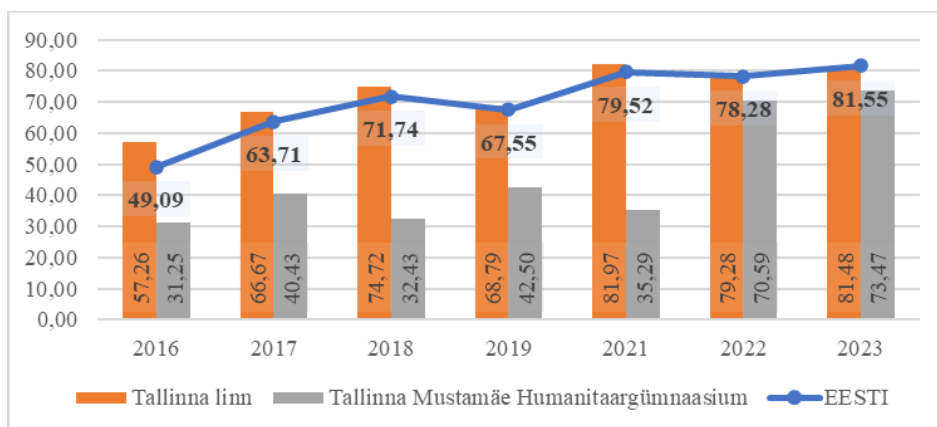
Joonis 6. Gümnaasiumihariduse omandanud noorte kitsa matemaatika riigieksami tulemus.

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

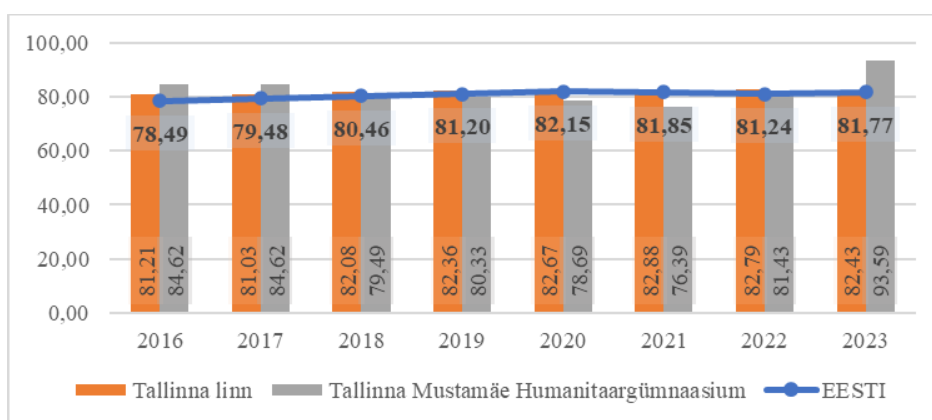
Joonis 7. Gümnaasiumihariduse omandanud noorte laia matemaatika riigieksami tulemus
Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

4.6. Vähemalt ühes võõrkeeles B2-keele taseme saavutanute osakaal on koolis olnud nii Eesti kui Tallinna keskmisest madalam (joonis 8). 2023. aastal saavutas 73% gümnaasiumi lõpetajatest ühes võõrkeeles B2 keele taseme.

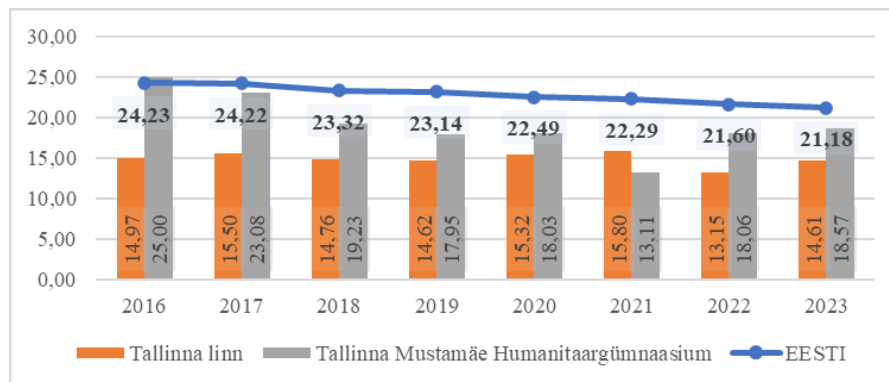
Joonis 8. Vähemalt ühes võõrkeeles B2 saavutanud gümnaasiumi statsionaarse õppe lõpetajate osakaal, %.
Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

4.7. Keskkhariduse omandanute osakaal neli aastat pärast põhikooli lõpetamist on olnud viimastel aastatel läbivalt Eesti keskmisega samal tasemel, välja arvatud viimasel aastal, kui see oli oluliselt kõrgem kui Eestis keskmiselt (joonis 9).

Joonis 9. Keskkhariduse omandanute osakaal neli aastat pärast põhikooli lõpetamist, %.
Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

Kutsehariduse omandanute osakaal viis aastat pärast kooli lõpetamist on koolis olnud Eesti vastavast näitaja väärtusest madalam (joonis 10).

Joonis 10. Kutsealase hariduse omandanute osakaal viis aastat pärast põhikooli lõpetamist, %.
Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

Koolis järgitakse riiklikke näitajaid, sh tasemetööde, eksamite ja rahulolu-uuringute tulemusi. Õppeaasta kokkuvõttes on välja toodud nii tasemetööde kui ka eksamite tulemused. Kokkuvõtte on tehtud ka rahulolu-uuringute andmetest.

Juhtkonna sõnul tehakse augustikuu õppenõukogus ülevaade tulemustest, mis on koondatud, ning eelnevalt on aineühendustes arutatud saadud tulemusi. Teatakse, et eesti keele eksamitulemused on head, kuid mitte kõikides klassides, ning inglise keele eksamitulemused on tõusnud, kuid ei ole veel nii head kui teistes koolides. Matemaatikas oli eelmisel aastal kitsa matemaatika eksamil paremad tulemused kui laia matemaatika eksamil. Koolis on järeldatud, et vaja on muuta metoodikat, sest tundides on vähe arutelusid. Samuti on vajalik inglise keele tundides rohkem kommunikatiivset õpet, rohkem rääkida ja arutleda.

Õppejuht selgitas, et eksamiteks valmistatakse ainetundides, eraldi konsultatsioonid on lõpuklassidele, kus kõik soovijad saavad osaleda. Oluliseks peavad õpetajad eelmiste aastate eksamitööde osade harjutamist, et õpilased mõistaksid, milline on eksami struktuur. Tehakse proovieksamit, kuid eraldi midagi kunstlikku ei tehta. Suulise eksami ettevalmistamiseks toimuvad konsultatsioonid, kus paarides saab harjutada suuliseks eksamiks.

4.8. PGSi⁹² kohaselt tuleb koolis teha sisehindamist, mis on pidev protsess ja mille eesmärk on tagada õpilaste arengut toetavad tingimused ja kooli järjepidev areng. Selleks tuleb selgitada välja kooli tugevused ja parendusvaldkonnad, millest lähtuvalt koostatakse kooli arengukava. Sisehindamisel tuleb analüüsida õppe- ja kasvatustegevust ja juhtimist ning hinnata nende tulemuslikkust. Järelevalves vaadeldi eelkõige, kuidas on hinnatud eesti keele õppe tulemuslikkust ning milliseid arendustegevusi eesti keele ja eestikeelsele õppele üleminekuks on kavandatud.

Kooli sisehindamise korra kehtestab direktor, esitades selle enne arvamuse andmiseks hoolekogule⁹³.

Järelevalves esitas direktor sisehindamise läbiviimise korra, mille päises on välja toodud andmed, millal on antud kord kehtestatud. Käskkirja direktor ei esitanud.

Direktori sõnul ei ole ta leidnud eelmise direktori sisehindamise läbiviimise korra kehtestamise käskkirja.

Korra⁹⁴ kohaselt esitatakse iga õppeaasta lõpus sisehindamise vahekokkuvõtte õppenõukogule, tuues välja kooli tugevused, parendusvaldkonnad ning parendustegevused, milles lähtudes püstitatakse järgmise õppeaasta eesmärgid ning täpsustatakse arengukava tegevuskava. Igal

⁹² PGS, § 78 lg 1.

⁹³ PGS, § 78 lg 3, PGS § 71 lg 2 p 8.

⁹⁴ Direktori 18.03.2008 käskkirja nr 1-1/42.1.

aastal koostatakse koolis sisehindamise vahekokkuvõtte ning esitatakse õppenõukogule.

Olemasolevas sisehindamise korras on viide kehtetule määrusele. Juhime tähelepanu, et oma kooli dokumentides ei ole otstarbekas esitada viiteid riiklikele õigusaktidele, vaid esitada põhimõtted, kuidas riiklikes õigusaktides sätestatud nõudeid koolis täidetakse.

Sisehindamise kokkuvõtte⁹⁵ on koostatud kooli sisehindamise korra alusel. Dokumendis on toodud kooli üldandmed, esitatud valdkondade kaupa eesmärgid, nende saavutamiseks tehtud tegevused ning mõõdikud ja näitajad, kuivõrd on eesmärgid täidetud. Välja on toodud iga valdkonna parendusvaldkonnad, mis on selgunud sisehindamisel saadud andmete analüüsimisel. Sisehindamise kokkuvõttes oli ka välja toodud, et sisehindamise kord vaadati üle ja ajakohastati 2023. aastal.

Direktori selgituste kohaselt oli sisehindamise aruanne tema tööle asumise hetkel koostatud ning väide, et sisehindamise kord on üle vaadatud, tuleneb eelmise direktori jagatud infost. Korda ei ole peale kehtestamist muudetud, kuid selle alusel on viimane kolmeaastane sisehindamise aruanne koostatud.

Sisehindamise kokkuvõtte sisaldab informatsiooni eelmise arengukava täitmise kohta ning annab sisendi uuele arengukavale. Kokkuvõttes välja toodud parendusvaldkondi on arvestatud uues kehtivas arengukavas.

Järelevalves esitatud kooli aasta tööanalüüs 2023–2024 on põhjalik ning hõlmab erinevaid andmeid valdkondade kaupa, välja on toodud erinevad andmed ja tulemused, mida koguti sellel õppeaastal ning saadud tulemusi on võrreldud eelneva kahe või kolme aastaga, nt õpetajate koolitustel osalemine, õpilaste rahulolu, tasemetööde ja eksamite tulemused. Lisaks on analüüsitud õppeaasta tegevusi, mida tehti üldtööplaanist lähtuvalt. Iga alapeatüki järel on välja toodud ettepanekud ja parendustegevused, mida antud valdkonnas on vajalik teha. Viimases punktis on sõnastatud eesmärgid uueks õppeaastaks.

Õppealajuhataja selgitas, et iga õppeaasta lõpus analüüsitakse õppenõukogu üldtööplaaniga täitmist, samuti teevad ülevaate oma tööst aineühendused ja tugispetsialistid ning kokku moodustub aasta tööanalüüs. Lisaks koondavad igal trimestril klassijuhatajad informatsiooni õppetöö kohta, tuues välja probleemkohad ja ka ülevaated tasemetöödest ja eksamitest. Õppeaasta kokkuvõttes on välja toodud eksamitulemused, rahuloluküsitluste tulemused, tasemetööde tulemused ning tehakse võrdlus eelnevate aastatega ja planeeritakse edasisi tegevusi.

4.9. PGSi⁹⁶ kohaselt tuleb kooli järjepideva arengu tagamiseks koostada arengukava, milles määratakse kooli arengu eesmärgid ja põhisuunad. Kooli pidaja on kooli arengukava aastateks 2024–2030 kinnitanud⁹⁷. Direktor vastutab kooli arengukava koostamise ja elluviimise eest⁹⁸.

Arengukavas on toodud välja ülevaade, miks õpilane võiks antud kooli valida ning mida koolis pakutakse. Dokumendis on kirjeldatud lähtekohta uue arengukava perioodi kavandamiseks, kus oluline tähelepanu on eestikeelsele õppele üleminekul. Koolis on pikka aega rakendatud varajast ja hilist keelekümblust, mis on kooli jaoks toetav eestikeelsele õppele üleminekul. Arengukavas on sõnastatud kolm sihti – õppijat võimestava kooli identiteet on kaasajastatud; eneseteostust pakkuv töökultuur on välja kujundatud; tulevikuoskusi toetav õpiruum on loodud. Kõikide sihtide täitmiseks on sõnastatud ka alaeesmärgid, mis konkreetse sihi täitmist ja

⁹⁵ Direktori 22.01.2024 käskkiri nr 1-2/30.

⁹⁶ PGS, § 67 lg 1.

⁹⁷ Tallinna Haridusameti juhataja 27.06.2024 käskkiri nr T-7-1/24/247 „Tallinna munitsipaalhariduskoolide arengukava de kinnitamine“, lisa 2.

⁹⁸ PGS, § 71 lg 2 p 1.

saavutamist aitavad teostada. Lähimõeldult on arengukavas välja toodud strateegilised eesmärgid ning mõõdikud eesmärkide täitmiseks.

Direktori sõnul on arengukava koostatud varasemast erinevalt ning arengukava ajaperiood on teadlikult võetud pikem, sest sel perioodil toimuvad suured muudatused ja reformid. Arengukavas on eesmärgid seatud tervikuna kogu perioodiks ning suurim eesmärk aastaks 2030 on identiteedi ajakohastamine.

Koolis on koostatud dokument „Tallinna Mustamäe Humanitaargümnaasiumi eestikeelsele haridusele ülemineku tegevuskava“. Antud dokumendis on välja toodud hetkeolukord 2023/2024. õppeaastal ning tegevused varajase ja hilise keekekümblusprogrammi järgi. Varajase keekekümblusprogrammi järgi alustavad õpilased 1. klassis õppimist eesti keeles. Alates 2. klassist hakatakse õppima vene keelt ja 3. klassist inglise keelt. Tegevuskavas on sõnastatud, et hilises keekekümblusprogrammis õpitakse 1. klassis eesti keelt kolm tundi nädalas.

Direktor selgitas, et ülemineku tegevuskava koostati perioodil, kui veel ei olnud alustatud ülemineku eestikeelsele õppele 1. ja 4. klassis ning seepärast on antud tegevuskavas just see informatsioon, mis oli 2023/2024. õppeaastal. Käesoleval õppeaastal on 1. ja 4. klassid täies mahus õppimas eesti keeles.

Tegevuskavas on lahti kirjutatud tegevused, mis on planeeritud ja vajalikud ellu viia, et ülemineku eestikeelsele õppele oleks sujuv ning arusaadav kõikidele osapooltele. Nt 2024/2025. õppeaastaks on tellitud eestikeelsed seinamaterjalid ja jaotusmaterjalid, planeeritud tööle võtta arendusjuht, ürituste läbiviimine toimub 50% ulatuses eesti keeles ning alates 2024/2025. õppeaastast jõustatakse eestikeelset huviharidust.

Eestikeelsele õppele ülemineku tegevuskavas planeeritud tegevused kajastuvad nii arengukavas kui ka 2024/2025. õppeaasta üldtööplaanis.

Juhtkonna sõnul on mitmed ülemineku tegevuskavas nimetatud tegevused juba tehtud, kuid arengukavas on planeeritud edasised tegevused, mis tagavad eestikeelsele õppele ülemineku sujuvuse.

4.10. Õppeaasta üldtööplaan on dokument⁹⁹, milles tuleb määratleda kooli ühe õppeaasta tegevuskava, lähtudes kooli arengukavast ja õppekavast, õppeaasta üldeesmärkidest ja eelmise aasta töö kokkuvõttest. Üldtööplaan tuleb vormistada alapunktidenäe vastavalt tegevusvaldkondadele. Igas alapunktis tuleb määratleda ülesanded, tegevused, vastutajad ja tähtsajad¹⁰⁰. Üldtööplaan peab õppenõukogu kinnitama¹⁰¹ iga õppeaasta alguseks.

Kooli 2024/2025. õppeaasta üldtööplaan on õppenõukogu koosolekul kinnitatud¹⁰². Dokumendis on planeeritud 2024/2025. õppeaasta ülesanded ja tegevused lähtuvalt arengukavast, õppekavast ja eelmise õppeaasta aasta tööanalüüsist.

Üldtööplaan koosneb erinevatest tegevuskavadest. Sõnastatud on eesmärgid 2024/2025. õppeaastaks, eesmäärke on kokku kuus, nt ülemineku eestikeelsele õppele 1. ja 4. klassides ja süsteemne ettevalmistus järgmiseks õppeaastaks; kooli õpikeskkond toetab õppija arengut. Eesmärkide täitmiseks on kavandatud tegevused, ülesanded, tähtsajad ja vastutajad.

⁹⁹ Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 4.

¹⁰⁰ Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 5 lg 1.

¹⁰¹ Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“, § 2 p 2.

¹⁰² Õppenõukogu 29.08.2024 koosoleku protokoll nr 1-3.2/11.

Direktori sõnul on koolis koostatud eraldi üleminekukavad. Igal aastal kaardistatakse inimressurss, toetatakse ja koolitatakse õpetajaid, jälgitakse õpilaste toetamise vajadust ning toetatakse lähtuvalt vajadusest.

Juhtkonna selgituste kohaselt toimuvad sagedasti õpetajate ümarlauad ja monitooring. Nt sügisel ei olnud plaanis avada 4. klassis pikapäevarühma, kuid nüüd ollakse hindamas vajadust. Lisaks rakendatakse abistavaid meetmeid 1., 3. ja 4. klassides. Pidaja poolt saadi toetust õpetaja abide kasutamiseks ning koolis on tööl kolm õpetaja abi 1. ja 4. klasside juures. Lisaks on tehtud taotlus Tallinna Ülikooli abiõpetajate programmi, et saada kooli juurde abiõpetajaid.

4.11. Ettekirjutus pidajale

Tagada sisehindamise korra kehtestamine, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 78 lõikest 3 ja § 71 lõike 2 punktist 8. Täitmise tähtaeg: 01.06.2025.

Käesoleva õiendi eelnõu edastati kooli pidajale ja direktorile ära kuulamiseks 03.03.2025. Kooli pidaja ja direktor vastasid 07.03.2025. Ära kuulamisel esitatud täiendusi ning seisukohti arvestati osaliselt, mitteamvestamise kaalutlused on toodud vastavas õiendi osas.